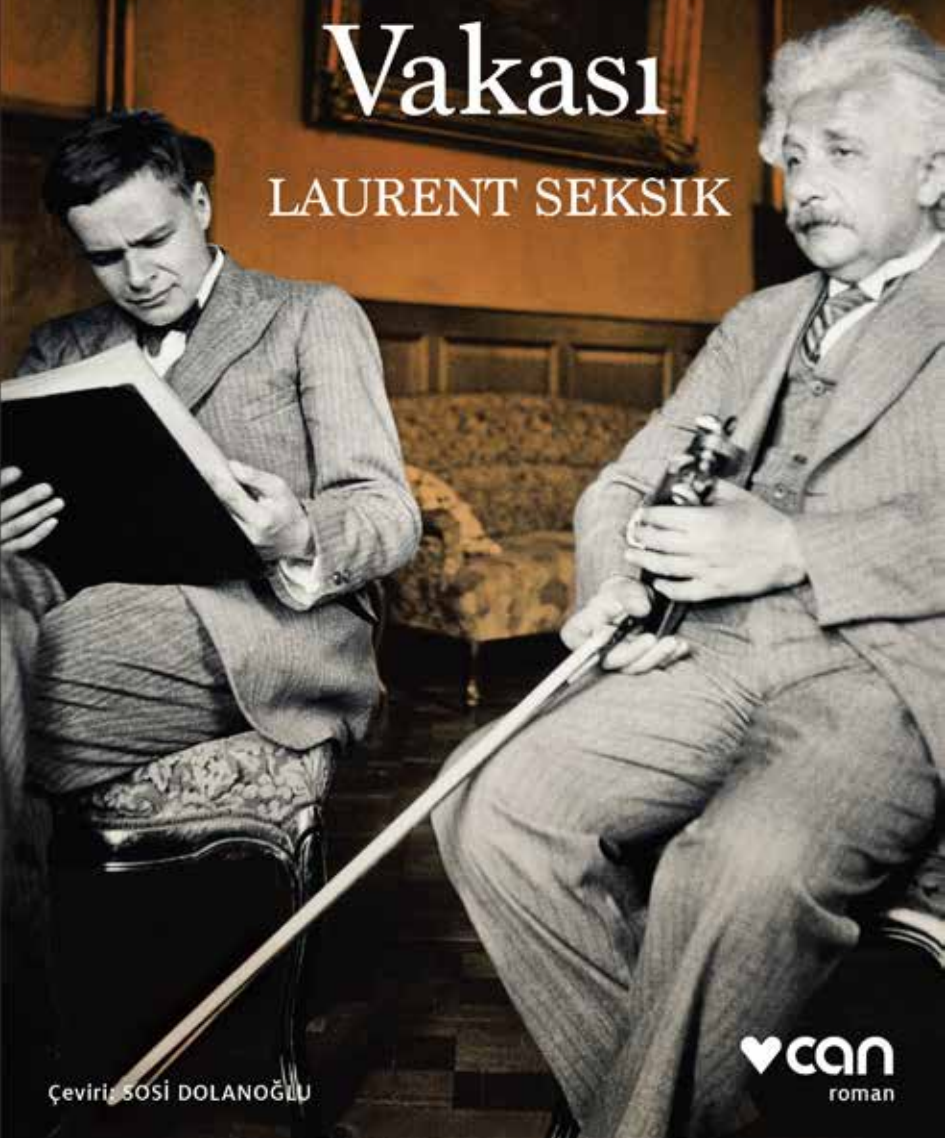

Eduard Einstein Vakası

LAURENT SEKSIK

Çeviri: SOSİ DOLANOĞLU

♥ can
roman

LAURENT SEKSIK
EDUARD EINSTEIN
VAKASI

Le cas Eduard Einstein, Laurent Seksik

© 2013, Editions Flammarion, Paris

© 2016, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Temmuz 2016, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Editör: Alev Özgüner

Düzeltili: Burçak Başpınar

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapaktaki fotoğraf: © J. Steinacher, İsviçre

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Yıldız Matbaa Mücellit

Davutpaşa Cad. Emintaş Kazım Dinçol San. Sit. No: 81/25-26

Topkapı-İstanbul

Sertifika No: 33837

ISBN 978-975-07-3258-4

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750732584

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

LAURENT SEKSIK
EDUARD EINSTEIN
VAKASI

ROMAN

Fransızca aslından çeviren

Sosi Dolanoğlu

♥can

Laurent Seksik'in Can Yayınları'ndaki diğerk kitabı:

Stefan Zweig'in Son Günleri, 2012

LAURENT SEKSIK, 1962'de Nice'te doğdu. Tıp eğitimi alan yazar, uzmanlığını radyoloji dalında yaptı. Bir süre asistan ve klinik şefi olarak çalıştıktan sonra doktorluğa ara verdi, çeşitli dergi ve gazetelerde edebiyat eleştirmenliği ve editörlük yaptı, televizyon için bir edebiyat programı hazırladı. 1999'da yayımlanan ilk romanı *Les Mauvaises Pensées* (Kötü Düşünceler) on beş dile çevrildi. *Stefan Zweig'in Son Günleri*, 2006'dan bu yana hem yazmaya hem de doktorluk yapmaya devam eden yazarın beşinci kitabı. Edebî çevrelerce heyecanla karşılanan roman yedi dile çevrildi.

SOSİ DOLANOĞLU, 1961'de İstanbul'da doğdu. Sainte-Pulchérie Fransız Kız Ortaokulu'nu, Saint Benoît Fransız Lisesi'ni ve İstanbul Belediye Konservatuvarı Tiyatro Bölümü'nü bitirdi. 1992-1996 yılları arasında Metis Yayınları'nda editörlük yaptı. Georges Perec, Jean Genet, Georges Simenon, Marguerite Yourcenar, Henry Bauchau, Nancy Huston, Chantal Deltenre, Pierre Charras, Jean-Claude Carriere ve Umberto Eco gibi yazarların yapıtlarını Türkçeye kazandırdı.

Karima

BURGHÖLZLI-
ALEXANDERPLATZ

1

Ağır kapı gıcırtıyla kapanıyor. Dışarıdan bakınca bina, kasım göğünde açıkça seçilen hatlarıyla, daha heybetliymiş gibi görünüyor. Başı döndü. Ya bayılırsa. Böyle bir hisse kapıldığında doktorunun uygulamasını salık verdiği yöntemi hatırlıyor. Bütün dikkatini önündeki bir noktada toplamak, derin derin nefes almak. Tıbbı inanıyor. Her ne kadar bu sabah güveni sarsılmış olsa da. řu duvarların ardında yürürlükte olan şey bilim mi? Oğlunun ruhunu şeytan ele geçirmiş demek daha doğru sanki.

Kapının önündeki basamaklara kadar ona eşlik eden hastabakıcı sabırla dinlemişti anlattıklarını. Kendisini bu yere sevk eden olayları anlatmıştı bir kere daha. Hiçbir ayrıntıyı atlamamıştı. Her şey önemli gibi görünüyordu ve faydası dokunabilirdi. Hastabakıcı onun iyiliğini isteyen bir üslupla konuşmuştu. “Sakin pişman olmayın, Bayan Einstein. Buraya gelmekte haklıydınız. Yakınlarımızın iyiliği, onların arzusuna ters düşmeyi gerektirir bazen. Hem, ümidinizi kaybetmeyin. 1930 yılındayız. Bilim baş döndürücü ilerlemeler kaydediyor. Bunu size öğretecek olan ben değilim, hanımefendiciğim. Endişelenmeyin, biz başındayız. Görüşmek üzere, Bayan Einstein.”

Kapı kapanırken ayağını araya koymuştu. Adam kötü kötü bakmıştı. Ruhsuz bir sesle, işleri daha da zorlaştırmamasını istemişti. O da boyun eğmişti.

Şimdi binanın karşısında tek başına. Oradan ayrılmayı kabullenmesi gerek şüphesiz. Yeterince şey duydu, fazlasıyla şey gördü. Tek bir adım bile atamıyor. Kendisiyle aynı durumda olan birini görür mü diye etrafına bakınıyor. Oğlunun nasıl olduğunu, onu ne zaman görebileceğini öğrenmek için sabırsızlanan başka bir kadını. Ama binanın önünde bekleyen kimse yok. Ziyaret saati değil herhalde.

O âna kadar ağlamamıştı. Kederlenmeye meyilli değildi. Düşüncelerini ele geçiren şey korkuydu sadece, muazzam bir korku, bir ananın duyduğu dehşet. Korkunun yerini ümitsizlik almıştı artık. Sessizce hıçkırıklara boğuluyor. Yaşamış olduğu saatlerin etkisiyle gözyaşları sel olup akıyor. Soluk ve acıdan çarpılmış çehreler geliyor gözünün önüne. İsyan ve kaygı dolu çılgınlıkları duyuyor. Kader sözünü söyledi. Yaşantısı altüst oldu. Hayat ona düşman kesildi ve neşe kaynağını elinden aldı.

Doktoru çok önemli bir şeyden haberdar etmesi gerektiğinin farkına varıyor birden. Zile basıyor. Niye daha önce gelmedi aklına? Eduard'ın on iki saatlik uykuya ihtiyacı var. Şartlar ne olursa olsun. Doktorun bilmesi lazım. Hayati bir mesele. Evde, bitki çayları hazırlar, rahatlatıcı sözler sarf eder. O bir gece bekçisi. Burada, doktorlar oğlunun yanında uyumasına izin vermediler. Yere atılmış bir şilte işini görürdü. O çocuğun, anasına ihtiyacı var. Ağabeyi Hans-Albert farklı bir karaktere sahip, bağımsız ve güçlü. Eduard öyle kırılğan ki. Vaktiyle, Limmat kıyılarında gezdirdiği küçük oğlan olarak kaldı. Çocuk arabasının sallantısı ona ninni gibi gelirdi. Uyurken meleklerle gülümsedi. Yüzü değişmedi aslında. Artık dudaklarının kenarında beliren o yabancılık ifadesi dışında. Bir de hep boşluğa dalıp gitmiş o iri, açık renk gözleri.

Yere serilmiş bir battaniyeye bile razıydı. Eduard onun mevcudiyetini hissetsin, önemli olan buydu. Bir

hiç yüzünden incinebilir. En ufak bir ikazı hakaret olarak algılar. Çaresizliğini unutturan ve onu bunalımdan kurtaran, bir tek kendisi. Ona dair her şeyi bilir. Ne yazık ki, birkaç haftadır, yakıcı öfkesini zapt edemez olmuştu.

Birisi zili duydu, geliyor işte, kapı açılıyor. Üstündeki mavi önlüğü biraz buruşmuş bir adam dikiliyor karşısında.

“Doktor Minkel’e söylemem gereken önemli bir şey var.”

“Doktor, hasta muayene ediyor.”

“Daha demin konuştum onunla.”

“Ne zannediyorsunuz, Burghölzli’nin bahçesinde boş boş gezdiğini mi? Size hasta muayene ediyor dedim!”

“Ona bir mesaj bırakabilir miydiniz? Oğlum, Eduard Einstein için, oda numarası 109.”

“Biliyorum.”

“Biliyor... musunuz?”

“Einstein’ın oğlu bizim binanın duvarları arasında. Haber çoktan Zürih’i baştan başa dolaşmış olmalı. İnsanlar çok dedikoducu.”

“Oğlum ayıplanacak bir şey yapmadı.”

“Her yerde kötülük görüyorlar.”

“Eduard acı çekiyor, hepsi bu!”

“Günümüzde, bazı acılar kötü nam salmış.”

“Ne demek istiyorsunuz?”

“Anlayacak bol bol vaktiniz olacak. Haydi, Doktor Minkel’e söyleyeceğiniz o kadar önemli şey neymiş anlattın bakalım.”

On iki saatlik uykunun gerekliliğini açıklıyor, bunun önemini vurguluyor. Adam dinliyor, başını sallıyor, mesajı aktaracağına söz veriyor, elini uzatıyor, onu selamlayıp kapıyı kapatıyor.

Karşısında duran Zürih’in damlarını, aşağıdaki gölü,

uzakta tepeleri karlı dağları seyre dalıyor. Normalde bu manzara onu büyüler. Bugün gökyüzü gri, fırtına gelecek. Bir sis perdesi kaplamış şehri. Binanın bitişiğindeki kilisenin çan kulesi başını çıkarmış pusun arasından. O kadar aşına olduğu yer ona erişilmez gibi görünüyor.

Soğuktan buz kesti. Parmaklarını hissetmiyor. Şehre inen sokağa giriyor. İnce bir kar tabakası kaplamış kaldırım taşlarını. Her adımda düşeyazıyor. Giderken bindikleri ambulans olsaydı keşke. Dönüp arkasına bakmayacağına söz veriyor kendi kendine. Her on adımda bir yeminini bozuyor. Burghölzli'nin sayısız penceresine dalıp gidiyor bakışları. Büyük bina tepeyi olduğu gibi işgal ediyor, ufka abanıyor adeta. Bu yer azap çeken ruhlara sığınak sağlıyor güya. Kederli seslerin çılgınlıkları, art arda atılan korkunç kahkahalar geliyor aklına. Olduğu yerde sallanan ya da donup kalmış zayıf silüetlerin arasındaki oğlu geliyor gözünün önüne. Bu insanlar yaşamının güzelliğine dair her şeyi unutmuşlar. Hiçbir şey onları etkilemiyor, ne emirler ne de dayak. Vahşi bir horgörü var yüzlerinde. Buruşturulan bir kâğıt gibi yüreklerini örseleyen korkulara kıyasla bu nefret hiçbir şey.

Eduard'ın yerinde kendisi olsaydı keşke. Kendisi tutsak olurdu, o ise özgür bir insan. O, koşar adım yoldan inerken içeri tıkılan kendisi olurdu. O, nefesi kesilinceye kadar koşardı. Sokağın aşağısına vardığında, anasının başına gelen felaket çoktan aklından uçup gitmiş olurdu. Uzaktan gölü fark eder, kıyısında gezinmeyi isterdi canı. Anasını düşünür, bir an üzüntüye kapılırdı. Genç bir kız ona gülümseyince acısını unutturdu. Yelkenlisiyle şöyle bir dolaşmayı teklif eden bir arkadaşına rastlardı. Göle açılırdı. Rüzgârdan serseme dönerdi.

Kader başka türlü olmasını istedi. Açık havadakinin kendisi, içeri tıkılanın ise Eduard olması gerekti.

Almanya'da Hitler iktidarda, radyolar kin ve nefret dolu konuşmalar yayınlayıp Yahudilerin kökünü kazımaya çağırıyor. Büyük savaşın ayak sesleri duyuluyor; bu baskı ortamında kaderin birbirine bağladığı üç insan, kendi dramlarını peşleri sıra sürüklerken, ayakta kalma mücadelesi veriyorlar: Yüzyılın dâhisi Albert Einstein, eski karısı Mileva, oğulları Eduard.

Sürgündeki babasından ayrı bir çocukluk geçiren Eduard, Freud'a hayrandır ve ileride psikiyatr olmak istemektedir. Ne var ki yirmi yaşında şizofreni teşhisiyle Burghölzli Kliniği'ne yatırılır. Kalan ömrü boyunca da bu hastalıkla cebelleşecektir. Annesi Mileva, 1948 yılında ölene kadar hep onun yanındadır ama babası Einstein'ın bu hastalıkla yüzleşecek cesareti yoktur. Eduard, çektiği acılara, korkunç tedavilere, yapayalnızlığına rağmen içindeki iyiliği korumak için uğraşır; nefret ettiği babasını bile hep mazur görmeye çalışır. 1965'te 55 yaşındayken ölür.

Bir annenin ıstırabı; bir dâhinin, zaafından ötürü duyduğu utanç ve suçluluk duygusu; terk edilip unutulmuş bir oğulun acı dolu sesi... Dramın üç kahramanının iç dünyalarını büyük bir başarıyla bize aktiren Laurent Seksik...

